

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

slag til Lov om Ekspropriation til Fremskaffelse af Tillægsjord. Jeg kan sige til det ærede Medlem, ligesom jeg sagde i Fjor, at nu vil vi forsøge at løse Spørgsmaalet ved Hjælp af de Love, som er gennemført, og som der nu er fremsat Forslag om, og skulde disse Foranstaltninger vise sig ikke at slaa til — hvad jeg nærer nogen Ængstelse for, men det betyder ikke, at jeg for mit Vedkommende ikke vil være med til at prøve alle de andre Veje saa godt som muligt —, hvis dette ikke skulde være tilstrækkeligt, kan jeg ikke se rettere, end at saa maa man naturligvis gaa Vejen gennem Ekspropriation.

Med Hensyn til Lovforslaget om Oprettelse af Frugtavlskolonier, Frugtplantager og Havelodskolonier har samtlige Ordførere egentlig udtalt Villighed til Gennemførelse deraf. Jeg skal dog til det ærede Medlem Hr. Sønderup, der anmodede om, at man nedsatte Bevillingen fra 600 000 Kr. til 300 000 Kr., sige, at selv om det har vist sig, at der ikke i de forløbne Aar er brugt 300 000 Kr. i en Periode, der svarer til den i Lovforslaget fastsatte Periode, maa man erindre, at da Lovforslaget oprindeligt fremkom og vedtoges, drejede det sig om en ny Foranstaltning, som Befolkningen ikke kendte og ikke havde nogen Erfaring om. Det gaar næsten altid saaledes, at der skal Tid til, inden man ude omkring er klar over, hvad en saadan Lov indeholder og betyder. Jeg tror, at naar man først er blevet klar derover, vil der blive større Begær efter Pengene, end det ærede Medlem tror, og jeg kan derfor ikke se rettere, end at det er hensigtsmæssigt at stille et rimeligt Beløb til Raadighed, og skulde det fastsatte Beløb ikke blive brugt, er der ingen Skade sket, for saa bliver Pengene i Statskassen. Det er jo ikke saadan, at fordi Pengene bevilges, skal de nødvendigvis bruges. Det viser Erfaringen fra den Periode, som er gaaet.

Smørum: Jeg har været meget glad for at konstatere den Tilslutning, som Lovforslaget om Støtte til Opførelse af Arbejderboliger har fundet hos de ærede Ordførere for Partiernes, og eftersom der altsaa i det store og hele er Enighed om Lovforslaget, skal jeg ikke hæfte mig synderligt ved de Sidebemærkninger, ærede Medlemmer har fundet Anledning til at fremsætte. Et Par Smaating kunde jeg dog ønske at faa lidt nærmere Rede paa.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich henstillede, at vi skulde gaa lidenskabsløst til Forhandlingen i Udvalget. Det tror jeg,

jeg tør love det ærede Medlem, at jeg vil gøre. Men det, som det ærede Medlem mente dermed, var, at vi skulde opgive Statsfæsteprincippet. Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem lægger saa megen Vægt paa det, jeg kunde fristes til at sige tager saa lidenskabeligt paa det Spørgsmaal. Det ærede Medlem sagde — Udtalelsen findes Sp. 3047; med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere et Par Ord —:

„Ærede Medlemmer vil vide, at vi fra konservativ Side er nødsaget til at modsætte os enhver Lovgivning, hvori Fæsteprincippet er inkluderet.“

Og saa tilføjer det ærede Medlem:

„Jeg kan, som sagt, ikke se, at der er nogen som helst Forskel paa de to Principper.“

Naar det er saadan, synes jeg jo, at den Formaning, det ærede Medlem fremsatte om at søge tilvejebragt en Løsning, som kunde blive tilfredsstillende, ikke for politiske Partier, men for de Mennesker, det drejede sig om, maa rettes til det Parti, som vil modsætte sig Statsfæsteprincippet, der erklærer sig nødsaget til at modsætte sig det, uden at Partiets Ordfører er i Stand til at se nogen som helst Forskel mellem dette Princip og det saakaldte Selvejerprincip.

Til Venstres ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed, der rettede nogle Bemærkninger til mig, vil jeg sige, at der hos mig paa ingen Maade har været Tale om agitationsmæssig Overdrivelse af den Tilstand, som er den almindelige for Arbejderboliger paa Landet. Jeg talte her om Kendsgerninger, der ikke omstødes ved saadanne Selvfølgeligheder som dem, det ærede Medlem fremførte, f. Eks. den, at Bindingsværkshuse med Straatag kan afgive sunde og hyggelige Boliger. Det er jo rigtigt, men det er Tilstanden, Indretningen, Vedligeholdelsen, som det kommer an paa. Man havde en Fornemmelse af, at det ærede Medlem følte, at det var her, det kneb.

Det ærede Medlem søgte omsorgsfuldt at skærme Manglerne med Poesiens Blomsterflor. Han citerede Digteren med følgende følelsesfulde Strofer — og her maa jeg bede om den højtærede Formands Tilladelse til at gentage Citatet:

„Lykken ofte klarest brænder
bag en Væg med sprukne Glar.“

Jeg er desværre ikke saa velbevandret i Litteraturen, at jeg kender Fortsættelsen, men jeg kunde tænke mig den jævnt og sandfærdigt saadan: